

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 14/1406

Vår ref: 14/7812 - 2

Vår dato: 30.01.2015

Midlertidig løsning for gjenlevendetillegg til ny alderspensjon

Vi viser til høringsbrev av 18.desember.2014 der departementet foreslår midlertidig løsning for gjenlevendetillegg til alderspensjon som opptjenes og beregnes etter nye regler i folketrygden (folketrygdloven kapittel 20 Ny alderspensjon).

Arbeids- og velferdsdirektoratet støtter departementets forslag og vurderer den foreslåtte løsningen som en god midlertidig løsning for å sikre gjenlevendetillegg til alderspensjon til de aktuelle årskullene.

Nedenfor følger kommentarer til de enkelte kapitlene i forslaget. Vi har også tilleggskommentarer til forhold som bør avklares i forbindelse med lovendringen.

Kapittel: 1 Innledning og bakgrunn

1.1 Innledning

Vi forstår høringsnotatet slik at årskullene som blir berørt av midlertidig løsning for gjenlevendetillegg til ny alderspensjon er 1954 til 1957 og at tillegget kan bli innvilget fra og med 2016 til og med desember 2019. Vi antar at vedtakene om innvilgelse av gjenlevendetillegget kan gis uten tidsbegrensning, og at bestemmelser om en eventuell avvikling av dette gjenlevendetillegget utstår til det kommer en varig løsning for ytelser til gjenlevende ektefeller.

Kapittel 3: Forslag til et midlertidig gjenlevendetillegg til ny alderspensjon

3.2 Utforming av gjenlevendetillegg til ny alderspensjon

Femte avsnitt gir en forklaring på eksemplene gitt i tabell 1. I nest siste setning er det forklart hvor stort den nye gjenlevendetillegget blir for en i 1954-kullet. Vi forstår det slik at dette er beløpet før levealdersjustering og uttaksgrad og foreslår at dette framgår av teksten. Vi foreslår at kapittel 19-pensjonen levealdersjusteres før differanseberegningen som er utgangspunktet for gjenlevendetillegget jf. lovforslag til § 20-19a andre ledd bokstav a og b. Dette vil sikre at gjenlevendetillegget ikke øker eller reduseres uforholdsmessig ved økt opptjening eller eksport, sammenlignet med gjenlevenderetten beregnet i alderspensjonen etter kapittel 19.

.....
YTELSESAVDELINGEN // ARBEIDS- OG VELFERDS DIREKTORATET

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse: Sannergata 2 // 0557 Oslo
Tel: 21071000 // Faks:

www.nav.no //

I tabell 1 ser det for oss ut til at pensjonen etter kapittel 19 Alderspensjon er andelsberegnet før man beregner gjenlevendetillegget. Dette er ikke i samsvar med hva som er beskrevet i teksten i femte avsnitt.

I sjette avsnitt første setning står det «...før uttaksalder». Vi antar at det menes uttaksgrad.

I tabell 2 står det listet opp siste mulige uttaksalder i overgangsperioden(2016-2019). Slik vi har forstått eksemplene er siste mulige uttaksalder 65 år og 10 måneder for 1954-kullet, 64 år og 10 måneder for 1955-kullet og så videre jf. § 19-6 fjerde ledd. Forholdstallene slik de står i eksemplene er nå feil.

Kapittel 4: Utkast til lovendringer

§ 20-19a Gjenlevendetillegg til årskullene 1954-1957 ved uttak av alderspensjon til og med 2019

Det fremgår av overskriften og første ledd i lovteksten at reglene gjelder for personer født i 1954-1957 ved uttak av alderspensjon senest i desember 2019. Det vil si at personer født i desember 1957 ikke er omfattet.

I andre ledd bokstav a og b fremgår det av lovteksten at det skal beregnes en alderspensjon etter kapittel 19 med og uten rettigheter som gjenlevende ektefelle. Vi har forstått det slik at man skal beregne tillegget før andelsberegningen i § 19-15. Andre ledd foreslås endret til (endringen i kursiv):

Gjenlevendetillegget beregnes med utgangspunkt i et beløp som utgjør differansen mellom

- a) Alderspensjon etter kapittel 19, *med unntak av § 19-15*, medregnet rettigheter som gjenlevende ektefelle etter § 19-16 og
- b) Alderspensjon etter kapittel 19, *med unntak av § 19-15*, uten rettigheter som gjenlevende ektefelle etter § 19-16.

I tredje ledd gis det bestemmelser for hvilken andel gjenlevendetillegget skal utbetales etter. Vi foreslår å knytte andelen som tillegget skal avkortes med til bestemmelsene i § 20-19. Tredje ledd foreslås endret til (endringen i kursiv):

For personer født i 1954-1957 utgjør gjenlevende tillegget henholdsvis 1/10, 2/10, 3/10 og 4/10 av beløpet beregnet etter andre ledd, *jf. § 20-19*.

Tilleggs kommentarer:

Kombinasjon av alderspensjon med midlertidig gjenlevendetillegg og uføretrygd med gjenlevendetillegg

Slik vi forstår høringsnotatet skal gjenlevendetillegget utbetales etter samme uttaksgrad som alderspensjonen. Personer med gradert uføretrygd kan på visse vilkår ta ut alderspensjon før fylte 67 år. Det kan også tilstås et gjenlevendetillegg etter § 12-18 til uføretrygden. Dette tillegget justeres for uføreggrad. Vi antar derfor at det skal være mulig å kombinere alderspensjon og uføretrygd med gjenlevendetillegg i begge ytelser, så lenge de øvrige vilkårene er oppfylt.

Regulering av gjenlevendetillegget

Det er i høringsnotatet ikke omtalt hvordan gjenlevendetillegget skal reguleres. Vi mener at tillegget bør reguleres som en egen ytelseskomponent, med samme faktor som pensjonen forøvrig. Det vil si at gjenlevendetillegget reguleres sammen med alderspensjonen. Reguleringen skjer hvert år med virkning fra 1.mai.

Økt opptjening til alderspensjon

Alderspensjonister kan øke sin opptjening til alderspensjon under utbetalingen av alderspensjon. Vi mener gjenlevendetillegget bør omregnes ved økt opptjening til alderspensjon, slik at det ikke blir mer gunstig enn gjenlevenderettighet etter kapittel 19 Alderspensjon.

Eksport

Høringsnotatet tar ikke opp hvordan gjenlevendetillegget skal påvirkes ved eksport av alderspensjonen. Siden gjenlevendetillegget er en delytelse etter kapittel 20 Ny alderspensjon men beregningen utledes fra kapittel 19 Alderspensjon, er det ikke gitt hvilke regler som skal gjelde ved eksport.

Innledningsvis i kapittel 3.1 i høringsnotatet står det at den midlertidige løsningen skal sikre at de første årskullene som kan ta ut alderspensjon som delvis er beregnet etter nye regler skal beholde den samme verdien av gjenlevenderettighetene som den som følger av dagens regelverk. For at disse årskullene skal få den samme verdien av gjenlevenderettigheter som etter dagens regelverk kan man vurdere å bruke eksportreglene i § 19-3. Det vil si at man ved eksport må beregne gjenlevendetillegget på nytt etter § 20-19a andre ledd bokstav a og b, og så beregne andelen etter tredje ledd.

Sivilstand

I henhold til § 17-11 tredje ledd kan en gjenlevende igjen få rett til ytelser på grunnlag av det forrige ekteskapet hvis det nye ekteskapet blir oppløst ved skilsmisse før det er gått to år.

Det har i forbindelse med spørsmål om gjenlevendetillegg til uføretrygd blitt stilt spørsmål ved om § 17-11 tredje ledd skal gjelde for gjenlevendetillegg. I § 12-18 og § 19-16 er det vist til vilkårene for rett til gjenlevendepensjon i §§ 17-3, 17-4, 17-5 og 17-10.

Vi mener § 17-11 tredje ledd også kan anvendes for gjenlevenderett og gjenlevendetillegg. Vi mener at § 17-11 tredje ledd innebærer at vilkårene i §§ 17-3, 17-4, 17-5 og 17-10 igjen er oppfylt, og derfor også omfatter gjenlevenderett og gjenlevendetillegg etter kapittel 19 og 20. Vi mener at det ikke er hensiktsmessig at skal være ulike regler for gjenlevendepensjon, gjenlevenderett og gjenlevendetillegg.

Med vennlig hilsen

Magne Fladby
fung. ytelsesdirektør

Anita M. Sivertsen
Anita Mølmesdal Sivertsen
fung. seksjonssjef